

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Érzéketlenség.

Végre a magyar közönséget is áthatotta a magyar ipar megteremtésének nemzet fönttartó fontossága. Általánosan vallott nézet, hogy hazánkat anyagilag erőssé s evvel azután függetlenné, szabaddá csakis a magyar ipar megteremtésével tehetjük.

E célból nagy-nagy áldozatokra kész az állam, a törvényhatóságok és a községek. Egyes városok szinte óriás erőfeszítést és versenyt tejtének ki, hogy egy-egy gyárat, iparteletet megszerezhessenek. Adnak ingyen telket, 20–30 évi községi adómentességet, kövezetvámot, sőt nevezetes pénzbeli támogatást is, mert tudjuk, hogy egy-egy vállalat micsoda nagy anyagi és erkölcsi tökélet visz az illető község lakossága közé.

Ez az általánosan vallott tudat, úgy látszik még csak Sümege képviselőtestületét nem hatotta át teljes mértékben.

Erre vall a múlt vasárnap tartott közgyűlés állásfoglalása az alapítandó mézskemencék ügyében. A dolog a következő: Kaufman Géza és Lövinger János helybeli lakosok kérvényt nyújtottak be a városhoz, ebben 4–5 holdnyi területet kérnek a harasztból akár örök áron, akár 20–25 évre

bérbe, hogy ezen a területen mézskemencéket rendezzenek be.

Ezt a kérvényt elutasították! Elutasították azért, mert a haraszt a közbirtokosságé, erről a város nem rendelkezhetik. Hát hogy áll a dolog? A haraszt a város nevében áll, de tulajdonjoga vitás. Szakembertől tudjuk, hogy ezt a vitás jogot csakis hosszadalmas pör döntheti el. Addig a város kezeli a harasztot, de a város viseli is teljes egészében a közbirtokosság terhét. A város már adott el a birtokból, a temető mellett az úgynevezett marhavásárt, kavicsbányát és murvabányát ad bérbe, de ennek ellenében megépítette a pásztrok lakását, a bikák istállóját s évről-évre gondoskodik ez állatok kelő fölfrissítéséről. A képviselőtestület tehát abból a közel 300 holdas harasztból könnyen kihasználhatott volna ott a szélen 4–5 holdat anélkül, hogy az ott legelő állatok a legkisebb rövidséget szenvedték volna.

Evvel szemben az a vállalat mennyi előnyt nyújtott volna e városnak és e város különösen szegényebb munkás népének!?

A város köfőjének bérbeadásánál versenytárs lesz, evvel emeli azt az 1500 K-ra rugó bérösszeget. A lakosság a verseny következtében jóval olcsóbban kapja a mézet. A köznép számára új, jól fizető vállalat létesül, utána egy csomó munkás család ke-

nyeret kap. Maga a vállalat pénz hoz a városba, evvel emeli ennek gazdasági forgalmát és javítja anyagi helyzetét.

Csak hogy a képviselőtestület többsége részben nem látta ezeket a kiváló előnyöket, részben a haraszt immár sérthetlenné fölfújta nevének természetét elfogulttá tette s a kérvényt elutasította. (Hej, pedig de sokan turják-turják összevissza ezt a nevének sérthetlenségét!)

Ez is csak Sümege eshetik meg. Azt hisszük, Piripócs képviselői több gazdasági érzéket és előrelátást tanúsítottak volna hasonló fajta kérdésekben, mint Sümege városatyái. Csabrendek község bizonyosan bú nélkül, sőt más kedvezmény biztosításával is megadná a kért területet, ha az illetők hozzáfordulnának.

Egyébiránt mennyire bölcs előrelátás nyilatkozik meg a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. III. törvény cikkben, amely ipari célokra egyes területek kisajátítását is megengedi, ez a sümegei elutasító határozat is élenken bizonyítja.

Ha tehát az illető kérvényezők azt a területet nem nélkülözhetik, kisajátítást is kérhetnek. Hiszszük, erre nem lesz szükség. Mert ha csakugyan kell nekik az a terület, hát kérjék ismét. Reméljük, hogy a képviselőtestület másodízben megérti és felfogja a vál-

Sebenico.*

Scardonában bárkára ülünk s a Kerka vízén ereszkedve lefelé, csakhamar a Proklján tóba jutunk, melyet Devicsnél hagyunk el. Itt már a folyam medre megszűkül, de csak aránylag, mert azért itt is legalább 0.5 kilométer széles, melyen át a szebbnél-szebb partmenti részletekben gyönyörködve, csakhamar bejutottunk a sebenicói öbölbe. A Kerka itt úgy kiterül, hogy egész öböl szerű szélesedése van, pedig tulajdonképpen csak Strika alatt, mintegy három kilométernyi út után, a S-Antonio csatornán átjutva, ömlik bele a tengerbe, illetőleg a Canale di Sebenicoba.

Sebenico (Sibenik) a Kerka által alkotott öböl nyugati partján terül el amphitheatrum-szerűen a száraz föld felől határoló, fellegrakkal koronázott hegyek lejtőin.

Az erődöket, melyekről még szóllani fogok, 1105-ben Kálmán királyunk elfoglalta a várossal együtt, melyet még jobban megerősített.

A kikötőt a S-Nicolo nevű erőd védi, melyet Sanmicheli tervei alapján 1533-ban annak unokaöccse Giovanni Girolamo Sanmicheli épített. Az erődnek egy nyílású boltíves kapuja van, mely fölött két szárnyas oroszlán látható.

* Mutató Könyv Árpádnak Dalmácia című munkájából.

A szárazföld felől három erőd volt hivatva védeni a várost és pedig a St.-Giovanni, mely közepén áll, ettől balra a Sta-Anna és jobbra a Baronne, mely most romokban hever, de 1647-ben nagy szerepet játszott, midőn báró Degenfeld Kristóf védte, kitől nevé is nyerte. A St-Giovanni erődöt 1837-ben renoválták s ma is, bár katonailag nem bír fontossággal, zárva tartják. A legrégebb erőd a Sta-Anna, melyet azelőtt Sanmichelinek hívtak.

Sebenico sok harcot látott és sokat szenvedett különösen a török támadásoktól, kik többször feldúlták, így 1538, 1647 és 1658-ban.

A várhegyről gyönyörű kilátás nyílik az öböl partján s a lejtőkön terraszszerűen elterülő, festői szép fekvésű városra, melyet a kiemelkedő dóm ural.

Kikötője páratlan a maga nemében, mert a tengertől sziklagátak zárják el s csak a S-Antonio csatornán közelíthető meg. Ez helyenként olyan szűk, hogy két nagyobb hajó csak vigyázattal kerülheti ki egymást. Úccái szűkek s legtöbbször lépcsőkön lehet egyiktől a másikba jutni.

Körülbelül 7000 lakosa van; római katolikus püspökségnek és a kerületi kapitányságnak székhelye. Van szövőgyára és villamos világítása is, melyhez az áramot a scardonai vízesés szolgáltatja. Innen vezet vízvezeték is.

Legnagyobb nevezetessége gyönyörű és kimagasló székesegyháza, melynek alapját 1431-ben tették le Matheus Dalmaticus gót stílusban készült tervei szerint. Az építés azonban csaknem 10 évig szünetelt, amidőn Giorgio Orsini kezdte meg építését; de midőn ez 1475-ben elhalt, folytatta a megkezdett művet a tráni származású Nicola di Giovanni Fiorentino, ki 1517-ig dolgozott rajta. Utánna még többen átvették építését, mígnem 1555-ben elkészült és Giovanni Lucio Stafileo püspök felszentelte. Csúcsíves izlésben kezdték építeni. De később a renaissancera tértek át, amint az épület felső részén, a szentélyen s a kupolán láthatjuk. Megemlítem, hogy a székesegyház helyén már régebben állott egy templom, mely azonban 1332-ben leégett és romba dőlt.

Az új oszlopos bazilikának egy fő- és két oldalhajója s ugyanannyi apsisa és egy kereszthajója van, mely fölött a főhajóval való kereszteződésnél gyönyörű kupola emelkedik. A hajók boltozatai, apsisa és a kupola felett nincsen tetőzet, amennyiben azok boltozatai hevederek között pikkelyszerűen egymásra rakott hosszú kőlapokból állanak. Páratlan a maga nemében.

A két oldalhajót a főhajótól 7–7 remek szép oszlop választja el; az ezeken nyugvó ívek fölött vannak a karzatok.

A dóm homlokzatát legfelül egy félkör és

lalatnak a városra és ennek lakosságára előnyös voltát s a legnagyobb készséggel megadja azt a területet.

Különbben akként értesülünk, hogy a vállalat sorsa a kért terület nélkül is biztosítva van, avval a területtel csak megkönnyítették volna helyzetét.

Egyébként az ügy fejlődését megillető érdeklődéssel kísérjük.

A magyar nép segítése.

Nem is gondolják a nagyságos képviselő urak, milyen örömet okoztak a magyar nép széles rétegeinek azzal, hogy megállapodtak annak az öt indítványnak megtételében, amelyekről mostanában volt szó a napisajtóban. Nem tudjuk még, hogy mi lesz a sorsa ennek az öt indítványnak, de mindenesetre jóleső örömmel tölt el már az a körülmény is, hogy ismerik odafönt a mi bajainkat és úgy akarnak segíteni mi rajtunk, ahogyan azt mi szeretnők.

Az öt indítvány egyike, *Eitner* Zsigmondé, az ipari törvény revízióját célozza és ha ezt az új törvényt úgy csinálják meg, ahogy azt a kisiparosok kontemplálják, akkor az alkalmas is lesz arra, hogy az elhanyagolt, vesződő kisiparunknak új lendületet adjon. Kisiparunk legnagyobb baja a gyárak versenyében rejlik; azoknak a gyáraknak versenyében, amelyeket az állam elhalmoz minden elképzelhető kedvezményvel. Ezeket a kedvezményeket a jövőben meg kell osztani a nagy és kisipar között. Szükséges, hogy törvény mondja ki, hogy minden egyes közszállításhoz vagy építkezéshez és minden elképzelhető állami munkánál, melynél ipari munkára is szükség van, a kisipar legalább olyan arányban részesedjék, mint a nagyipar.

Szól a másik indítvány az adótörvény reformjáról és reméljük, hogy az indítványtevők nem gondoltak egyébre, mint a fokozatos adóra. Az olyan reform, mely nem a fokozatosság elvén alapszik, csak félmunka. Ha fel nem szabadítjuk a magyar termőföldet a reá nehezedeó rejtendő adóterhek alól olyképpen, hogy a nagybirtok hatványozottan többet adózzon, mint a kis és középbirtok, akkor elhibáztuk az adóreformot. Mert csak úgy lehet kielégíteni a milliányi kisgazda évtizedes jogos követeléseit.

Természetes, hogy ki kell terjeszkeenie az adóreformnak az összes többi adónemekre is, de ezeknek elenyésző csekély fontosságuk van a földadó fokozatosságához képest.

Van egy indítvány a parcellázásra is. De ez is csak fél intézkedés lesz akkor, ha a parcellázás az állam részéről incidentaliter történik. Mikor a magyar nép százezreit kergeti ki a földéhség és a nincsetlenség, általános eredményt egy-két nagybirtok parcellázásától várni nem lehet. Ne felejtsek el nagybirtokosaink, hogy 1848-ban az európai közszellem ellenállhatatlan nyomása alatt felszabadították a jobbágyságot. Hasonló önmérséklésre és áldozatkészségre van szükség most is. Kisbirtokhoz kell juttatni a földnépét és ezzel lekötni mindörökké.

Ismételjük, örömmel üdvözöljük az illetékes körökben megindult népfelsegítő akciót és kíváncsian várjuk, megvalósulnak-e a hirdetett ígék?

Három 25 év.

Nagy szellemek kitűzik a nemzet célpontjait és megjelölik az irányokat, amelyek a nemzetet az anyagi jobblét és a szellemi haladás útján vezetik. Ilyen világító, jövőbe látó szellemek bizony egy-egy nemzet életében is kevesen vannak. Ezek neveit őrzi a történelem.

Azután vannak kisemberek, vannak ezren és százezeren, akik lelkiismeretes munkával, eleven kötelességtudással dolgoznak azon, hogy a nagyok által kijelölt célok felé elvezessék a nemzet millióit. Ezek azok a névtelenek, akiknek a szorgalma és becsületes munkássága a nemzetnek az a látképe, amely a fejlődés új és új fokaira vezeti a nemzetet.

Mindegyike áldása a maga kis körének. Méltók rá, hogy legalább egy röpke pillanatra odatűzzük a nevüket elismerésül és követésre méltó példának mások elé.

Sümege és vidéke közéletének három ilyen névtelen, zajtalanul működő, de érdemes munkásságról emlékezünk meg e sorokban. Reméljük, nem nehezelt meg szerénységük, hogy rájuk mutatunk most, a férfimunkásság 25 évének határkövénél s pár rövid sorban, klapot emelve, lerójjuk elismerésünk adóját.

Scholtz Károly.

Vele kezdjük a sort, aki Szentgróton eltöltött 25 évi működés után immár nyug-

lomba vonult és ideköltözött hozzánk Sümege — dolgozni tovább.

Scholtz negyedszázadon át volt Szentgrót községének jegyzője. E hosszú idő alatt nemcsak a város községi igazgatásának volt lelke, hanem társadalmi életének is egyik mozgató faktora volt. Ott működött minden téren, ahol a községnek anyagi és erkölcsi javáról, szellemi haladásáról volt szó.

Vendégszerető nyílt házat tartott. Házában őszinte magyaros vendégszeretettel fogadta Szentgrótot és a vidék társadalmi életének tagjait.

Hosszú jegyzői működésének egyik kiváló érdeme, hogy mint praktikus, a sokágú hivatal minden ügyében-bajában jártas jegyző számos fiatal jegyzőt képezett ki e fontos pályára. Vidékünk jegyzői karának nem egy tagja Scholtz mellett tanulta ki mesterségét s hogy alaposan kitanulták, annak fényes bizonyítéka, hogy mint önálló tisztviselők is megállják helyüket s mesterüknek díszére váljanak.

Most hogy 25 évi működés után elhagyja Szentgrótot, kartársai meleg óvációban részesítették. Erről hireink sorában számolunk be.

Bizonyosan fájó szívvel válik meg eddigi működése körétől s e fájdalmat őszintén viszonzották a szentgrótiak is.

Mi sümegiek azonban szívesen fogadjuk. Benne társadalmunk hasznos munkás tagot és talpig derék, megnyerő jó embert nyer. Kezesség erre mullja s az a rövid idő, amit január óta mint a sümegei népbank igazgatója minálunk is töltött.

Forró szívvel kívánjuk, hogy további élete legyen a sümegei közéletre hasznos, áldásos, magára és kedves hitvesére nézve boldog.

Hozta Isten.

Lohonyai Elek.

A második jubiláns Lohonyai Elek zala-mihályfai jegyző. Szintén betöltötte már jegyzői működésének 25-ik évét.

A járás jegyzőkarának igazi díszje. Hivatalos működéséről, szakbeli tudásáról elüljáró a legnagyobb dicséréssel emlékeznek meg.

Fontos, a község és a nép érdekeibe oly mélyen beleszántó hivatását a legszebb oldaláról fogja föl. Nem csupán a zöld asztal jegyzője. Energikus kézzel nyul bele népeink gazdasági életébe s ennek a kéznek áldásos nyomát ott látjuk községeinek gazdasági föllendülésében is.

két oldalt egy-egy negyedkör alakú orom díszíti.

A homlokzati részen csak a főhajónak van bejárata, mely befelé folyton szűkülő ívekből áll. A legkülső ívet 12 szent szobra díszíti. A baloldali mellékhajónak a loggia felől van a bejárata, mely fölött a következő felirat olvasható:

JOANNES LVCIVS STAPHILEV
ANTISTES SICI OPT. PHILIPPA
BRAGAD. CIVITATEM DILIGENTIS
ADMINISTRANTE FANV HOC
CASTE. PIEQV. CONSECRAVIT
MEN APRILI QVART. CAL. MAII
M D L V.

Ha ezen az oldalbejáraton lépünk be a dómra, attól jobbra, balra egy-egy körülbelül egy méter magas és 4 méter hosszú márvány korlátot látunk, melyek mindegyike csak 3—3 drból van kifaragva; rajtuk 2—2 kis szembenéző oroszlán van, melyek szintén

ugyanazon darabból vannak faragva.

A baloldali korlát mellett levő hatalmas oszlophoz van erősítve a nagy szószék. Megjegyzem, hogy a szentély mindkét oldalán van még egy-egy kisebb szószék elhelyezve, melyek egy-egy márvány lábbon állanak.

Az előbb említett bejáratától balra eső mellék oltár fölött mely üvegszekrényben a keresztre feszített Jézust látjuk. A szekrény belseje tele van aggatva arany és ezüst ékszerekkel és drága kövekkel, melyeket mind a hivek kegyelete hordott ide össze.

Ettől még jobban balra a mellékajó absisában levő oltár fölött áll Szt. Péter hatalmas szobra, teljes főpapi ornátusban. A bejáratától jobbra ismét két oltárt látunk, melyek közül különösen az egyik képe nevezetesen arról, hogy a dóm összes festményei közül a legrégebbi keleti és Schiavone András műve. A kép főalakja a baloldalon ülő Mária, ölében a gyermek Jézussal, ki elé a

három király borul. Felettük két repülő angyal látható.

A főoltár képe Szt. Terézia és Szt. Ferenc között a Madonnát ábrázolja. Festője ismeretlen.

A jobb oldali mellékajó absisa alatt van a keresztelő kápolna, melyet gyönyörű márvány oszlopok díszítenek. Ha az oszlopok kiálló faragványait megütögeti az ember, azok a hanglétra különböző, de tisztán csengő hangjait adják vissza. Halálos vétek, hogy barbár templomrablók, kik a 90-es évek végén ide behatoltak, több faragványt letörttek.

E mellékajó első oltára fölött egy hosszú szekrényben Szt. Fábian és Szt. Sebestyén reliquiái vannak elhelyezve; az e fölött álló oltárkép nevezett szenteket ábrázolja.

A következő oltár mögötti szekrény hova lépcsők vezetnek fel, szent. Kristóf lábászárát rejti. A szekrény felirata ez:

PES GRVS FEMVR
S. CHRISTOPHORI. M.

Az első dunántuli gőz- műfestő- vegyítisztító és pliszérozógyár fióktelepe Vadász Adolf divatárú kereskedőnél

S ü m e g e n .

Elfogadok a cég részére e szakmába vágó legkényesebb ruhaneműek vegyileg való tisztítását, foltok és pecsétek eltávolítását, valamint bármily ruhaneműeknek gőzzel törtéendő minden színre való megfestését.

A ruhaneműk festésénél az elfejtés felesleges.

Körjegyzőségének székhelye erkölcs és gazdaság tekintetében e járás egyik első községe. Nyomában járnak többi községei is.

Különösen kiváló figyelemmel gondozza a mai gazdálkodás legbecsesebb ágát: az állattenyésztést. Ezt körében magas fokra emelte. Olyan virágzó állattenyésztése van ott a népnek, hogy ritkítja párját.

A sümegvidéki gazdakör nem egyszer melegen elismeréssel jutalmazta ezért a munkáját.

Zalamihályfa községének útját mind a két felől gyümölcsfák szegik be. Pompás, a lelkét megkapó látvány ez így nyáron át, midőn virágdiszben illatoznak a fák s azután gyümölcscsel rakva mosolyognak az utas emberre. E példát több község is követte. Sikere Lohonyainak kezét dicséri, aki e mozgalomnak megindítója és lelke volt.

Tevékeny életet folytatott a megyei jegyzői egyesület életében is. Hogy e járás egyesületét életre galvanizálni nem tudja, bizony nem az ő mulasztása. Immár 26-ik évét viseli nehéz állásának. Büszke öntudattal tekinthet vissza erre az időre. A mult eredményeiből pedig erőt és kitartást meríthet a jövő munkájára is.

Melegen kívánjuk, kísérje erő, egészség és munkakedv a jövőben is, hogy hasznos tevékenységének életfakasztó áldásait még soká élvezhessék a gondjaira bízott községek.

Pap József.

Itt él, itt működik köztünk, azért említjük a harmadik helyen. 1901 március végétől városunk kántortanítója.

Mind a két szép és magasztos hivatásán szívvel-leléssel csüng. Forró hivatásszeretetével szigorúan lelkiismeretes kötelességtudás és szorgalom párosul. Mint tanító kiváló. Évzáró vizsgái egyik fényes koronái annak a fáradhatatlan buzgalomnak, amelyet a kis muzsák tanításában és nevelésében kifejt. S hogy hivatásának magasztos feladatait annál jobban megoldhassa, folyton képezi magát s ekként a pedagógiai tudás színvonalán marad.

Szorosan vett munkakörén kívül jeles pomologus is. Mint ilyen több gyümölcsfajta tanfolyamon is részt vett. Szakbeli tudásának eredménye, hogy járási fajsokla felügyelővé nevezték ki.

Az egyesületi élet és a pedagógiai irodalom terén is szép munkásságot fejtett ki. Előbbi működésének helyén, Merenyén a kerületi tanítóegyesület elnökévé választották. Nálunk több felolvasást és gyakorlati előadást tartott, amelyek gazdag elméleti tudásról és sokoldalú gyakorlati képességről tanuskodnak.

E fölött áll Szűz Mária és a gyermek Jézus ezüst szobra.

Az elsoroltakon kívül még számtalan szép képet, műkincset és egyházi szereket láthatunk Sebenicő többi templomában, melyekről külön-külön nem is szólhatok e szűk keretek között, mert Sebenicőban a dőmon kívül még 15 templomot tekinttem meg, de még ezeken kívül is van néhány.

A székesegyház átellenében a Dóm-téren áll a hosszú Loggia, melyet Sannicheli épített 1522-ben; hajdan a velencei provveditorék laktak benne; ma a földszintjén kávéház s emeletén a kaszinó van. Az épület nincs meg már a maga eredetiségében, mert idők folyamán átalakították.

A Sebenicőban és környékén lakó nép asszonyai általában szépeknek mondhatók; a férfiak jól megtermett, magas, vallas alakok, kik fejükön feltűnően kicsiny piros sapkát hordanak, melyről hátul fekete selyemből fityegnek le. A sapka nem nagyobb egy ezüst forintos négyszeresénél, nézetem szerint ez se hideg, se meleg ellen nem nyújt oltalmat. Mellényeiken félszékű nagyságú ezüst gombokat hordanak.

Itt született az előkelő családból származó Véranics Antal (Antonio Verancio 1504—1573) hírneves történetíró és régiségbuvár, ki mint esztergomi érsek halt meg.

Nagy elfoglaltsága mellett maradt ideje, hogy a veszprémmegyei r. kat. tanítóegyesület pályázatain is résztvegyen. Még pedig szép sikerrel. Több munkájával pályadíjat és dícséretet aratott.

Lelkes kántor. Jeles orgonista és énekes. Ebbeli hivatásába beleönti vallásos lelke ihletét s a hivatást is hasonló érzelmekre gerjeszti.

A zeneirodalom terén is szép sikerei vannak. Számos egyházi éneket és világi dalt szerzett. Ezek közül több részben folyóiratokban, részben önállóan is megjelent. Szerzeményei közül a *Miatyánk* és az *Üdvözlégy* nagy elterjedtségnek örvend. Világi darabjai közül *Iparos indulóját* számos vidéki daloskör is előadta, mint hangversenyszámot, nagy tetszést aratva.

Mint hivatásának élő kiváló kántortanító és mint ember egyképpen meghódította e város társadalmának rokonérzését. Köziúszelet, becsülés és szeretet környékezi. Ezek az érzelmek kettős erővel buzognak föl a lelkekből ma, amikor nehéz, tövises, de eszményien szép pályájának, e pályán eltöltött 25 éves működésének határkövére jutott. Szívünk mélyből fakadó igaz elismeréssel és tisztelettel köszöntjük s velünk e város közönsége is, kérve az eget Urát, hogy munkabíró erejének teljességében még számos éven át tartsa meg őt e város, az egyház, a haza javára. És e jó kívánságot kiterjesztjük hitvesére, az igazi magyar asszony és jó feleség mintaképére és gyermekeire is, akiknek egyike, Karolin, éppen most szerez oklevelet Győről, hogy apja nyomdokain hasonló buzgalomú és képzettségű tanítóvá váljék.

*

Áldja meg az Isten mind a három derék férfit. Tőlük még sok érdemes munkát vár a magyar társadalom. Ha azután mindnyájunk közös sorsa nyugalomra hívja őket, engedje a Mindenható, hogy mint öszírtű tisztos öregek teljes megelégedésben és boldogságban élvezhessék az emberi élet őszi verőfényének derűjét és boldogságát, a becsületesen teljesített élethivatás édes nyugalomával, az akkori társadalom közbecsülésétől körülvéve, amelynek mintaképekül szolgáltnak.

Éljenek!

H I R E K .

— **Előléptetés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter vármegyéink tanfelügyelőjét *Ruzsicska* Kálmán dr. tanácsost a VII. fizetési osztályból a VI. fiz. osztály 3 fokozatába léptette elő.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Madarász* Lajos zalamegyei tanfelügyelői töltnököt egy fizetési fokozattal előléptette.

— **Szabadságon.** *Karácsony* Kálmán sümegi tb. főszolgabíró 3 heti szabadságra távozott.

— **Új plébános.** A *Fehér* Lajos halálával megüresedett gógánfai plébánosi állásra a megyés püspök *Huszár* Gyula vasvári segédlelkészt nevezte ki.

— **A képviselőtestület gyűlése.** Sümeg képviselőtestülete június hó 16-án *Kiss* Antal városbíró elnökletével gyűlést tartott. Ezen megalakították az ipariskolai bizottságot. Tagjai: *Krisztinkovich* József, *Adorján* Sándor, *Geiger* János, *Lukács* Gábor, *Gróf* Lajos, *Krajcár* Imre, az ipartestület részéről *Eitner* Jenő és *Horváth* József, a tanítói testületet pedig *Bánfi* Alajos és *Éles* Károly képviselik. A gyűlés meghatalmazta a pénzügyi bizottságot, hogy az állami népiskola építésére szükséges 200.000 K kölcsön felvételére nézve tárgyalásokat indítson s a módokat nézve javaslatot terjesszen a közgyűlés elé. A városbíró tudatta, hogy a köfőjtő és a vásári helypénz bérléte új évkor lejár. A gyűlés utasította az eltiljáróságot, hogy ezekre pályázatot hirdessen s a bérléte zárt ajánlattal ellátott nyilvános árverésen kösse meg. A város a heti piacra hidmérleget állíttat. Ennek kezelését folyó

évi július 1-től legalább 1 évig a rendőrök teljesítik, azután bérbeadják. *Kaufman Géza* és *Lövinger* János 4—5 holdat kérnek a harasztból akár örök áron, akár 20—25 évi bérlétre. A kérelem hosszú vitát keltett. Végre 13 szóval 9 ellen a kérvényt elutasították. E dologgal első cikkünk foglalkozik. *Sipos* Ferenc rendőr kérvényében évi kegydíjat vagy végkielégítést kér, mert szolgálat közben kapott sebe miatt oly sérülést szenvedett, hogy a szolgálatra alkalmatlanná vált. A gyűlés 10 szó ellen 13-mal 300 K végkielégítést szavazott meg. Új rendőrtől a már egy ízben a szolgálatból elbocsátott *Oszkay* Józsefet kérte irásban 24 képviselő. Mivel e szám a képviselőtestület többségét jelenti a gyűlés *Oszkay* alkalmazatását kimondotta. A másik megüresedett állást *Győri* János töltötte be. A főszolgabíró *Bálint* Istvánt sümegi illetőségűnek mondta ki s ezzel Sümeg nevezett gyermeke és unokája után 600 K fizetésére köteleztetett. *Németh* Sándor, *Breuer* Adolf és *Gyarmati* Gyuláné kéri a képviselőtestületet, hogy az uccából a vonal szabályozása szempontjából bizonyos területet adjon nekik. A szépítő bizottság megvizsgálja a helyszínén a kérelem jogosultságát s ahhoz képest történik az intézkedés. Több tárgy nem volt.

— **Köszönet.** Mindazon jóakaróinknak, barátainknak, kik felejtethetetlen Lajos fiam elhunytá alkalmával engem s családomat ért mély fájdalomukat a temetésen való jelenlét és részvétnyilatkozatokkal enyhítették, ez uton mondok köszönetet magam és családom nevében.
Ozv. Tóth Károlyné.

— **Eitner Zsigmond üdvözlése.** Eitner Zsigmond képviselő mint II. cikkünkben is megemlíttük, a képviselőházban indítványt jelentett be az ipartörvény reformja érdekében. A Gönczi Iparegyesület ez alkalomból a következő üdvözlő levelet intézte Eitner képviselőhöz:

Kellemesen olvastuk Nagyságodnak az 1884 évi XVII. ipari törvénycikk módosítása iránt indított nagybecsű indítványát. Ez alkalomból a Gönczi Önképző Iparos-Egylet f. hó 16-án megtartott választmányi gyűlésén jegyzőkönyvi határozatként nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy Nagyságodnak ebbeli nagybecsű törekvéséért egyetelünk részéről a leghálásabb köszönet nyilvánítatik. Midőn ezt van szerencsénk nagybecsű tudomására hozni, egyben el nem mulaszthatjuk, hogy Nagyságodnak a Gondviseléstől elég erőt és minden jókat ne kívánjunk, kérjük az Istent, hogy Nagyságodat változatlanul tartsa meg mostani elvében nemcsak addig, míg az törvényes erőre emelkedik, hanem még azutánra is sokáig, amikor már mi szegény árnyan elhagyott kisiparosok élvezhetjük eszméinek áldásos gyümölcseit Nagyságod öröme, megelégedésére, Gönc, 1907. évi június hó 18-án.

Szalkay Elek elnök, *Tiszó* Sándor jegyző, *Szilágyi* András alelnök, *Füzy* Lajos pénztáros, *Czeizler* Ignác, *Németh* Dániel választmányi tagok.

— **Kirándulók Sümegen.** A hódmezővásárhelyi főgimnázium 26 tanulója 3 tanár felügyeletével folyó hó 20-án reggel fél 9-kor Sümegre érkezett. Takács Gyula és *Popovics* helybeli tanárok kalauzolásával először a temetőbe vonult a menet, ahol *Kisfaludy* Sándor és *Szegedy* Róza közös sírjánál *Szilágyi* Géza tanár szép beszédet intézett a tanulókhöz. Innen a várba, majd *Kisfaludy* Sándor szülőházába vonultak s végül *Darnay* muzeumának megtekintésével befejezték sümegi kirándulásukat. Miután a lővőkert helyiségében elköltötték szerény, de ízes ebédjüket, a negyed egy órai vó nattal tova utaztak Keszthelyre. Onnan megjárják a Balatont, levonulnak a pécsi kiállítás megtekintésére s Gomboson át hazautaznak Hódmezővásárhelyre.

— **A verseny befejezése.** A sümegi lővőtársulat ma egy hete fejezte be lővő- és tekeversenyét. A lővőversenyben 1. *Karácsony* Kálmán (26+8) utazó táskát, 2. *Darnay* Kálmán (26+4) kávé készletet, 3. *Babocsay* Zsigmond (25) gyümölcstartót, 4. *Szelényi* Tamás (22) szivartárcát és 5. *Lukovich* Gábor

dr (21) levélnehezéket, a tekeversenyben 1. Würzburger Sándor (21 bábuval) állványt, 2. Bódis Tivadar (20) dísz tükröt, 3. Herceg Jenő (18) konyakos készletet, 4. Babocsay Zsigmond (18) pénztárcát és Eitner Jenő (17) hamú- és gyújtótartót nyert.

— **Tiszteletadás.** Scholtz Károly jegyző 25 évet töltött el Szentgróton. Most saját kérelmére a vármegye nyugalmazta. Elhagyja eddigi helyét, ahol a férfikor legszebb szakát töltötte s átjön Sümegre, hogy itt mint a *Népbank* igazgatója folytassa működését. Ezt az alkalmat megragadta a szentgróti járás jegyzői kara, hogy érdemes tagtársra iránt érzett nagybecsülését, tiszteletét és elismerését kifejezze. Június 20-án megjelent Scholtz lakásán az egész testület. A sümegi járást Linter Gyula ukki, a kesztelyit pedig Vas Miklós kesztelypolgárvárosi és Paller János karmacsji jegyző képviselték. Rimmer Lajos szentlászlói jegyző kollégái nevében megható szép szavakkal tolmácsolta a jegyzői kar őszinte érzelmeit, tiszteletét, nagybecsülését s emléktől pompás művű ezüstbillikomot nyújtott át. Scholtz Károly nejjével együtt hangos zokogásra fakadva fogadta az ovációt, mely megindulásában alig találna szavakat a köszönetre. Este a nagyvendéglőben fényes lakoma volt, amelyen az ünnepeket kartársain kívül Zalaszentgrót és Sümeg polgársága részéről is többen vettek részt. Ezen a jegyzők részéről *Martincsevics* István zalabéri jegyző méltatta a jegyző hivatás fontosságát, nehéz munkáját s melegen méltatta Scholtz Károlyt, e pályán szerzett bokros érdemeit. *Fürst* János dr. sümegi ügyvéd, Vas Miklós, Miszer Antal dr., Rózsa F. s még többen mondtak még lelkes tószót, amelyek mind az ünnepeket és kedves nejt illetik. A társaság emelkedett lelkes hangulatban a késő éjjeli órákig együtt maradt.

— **Záróünnep.** A sümegi felső leányiskola tegnap délután tartotta záró ünnepét. Nagyszámú közönség jelent meg az ünnepen. Műsora a következő volt:

1. *Zengjen a dal.* Ének. 2. *A zelli bucsú.* Irta: Endrődy S. Szavalt: Darnay Olga. 3. *Reggeli ének.* 4. *Karácsonyi mese.* Irta: Rüdnyánszky Gy. Sz.: Huszák Mariska. 5. *A megfagyott gyermek.* Ének. 6., *A csöppség.* Monológ. Irta: Lux Terka. Elmondta Schaffer I. 7. *Táncdal.* Ének. 8. *Losoncnyé.* Irta: Győri Vilmos. Sz.: Neumark Róza. 9. *Karucdal.* Ének. 10. *Tizenhárom.* Irta: Ábrányi E. Sz.: Jung Anna. 11. *Vízga után.* Ének. 12. *Felköszöntő.* Ének. Az ünnepet a leányok tornavizsgálója fejezte be. A záróünnep minden pontja remekül sikerült. A közönség lelki gyönyörűséggel élvezte s meleg elismeréssel nyilatkozott a tanítónők buzgó munkájáról. Meglepte a rajz- és kézmunka kiállítás is, hol gyönyörű dolgokkal találkozott. Azt hisszük ez volt az intézet utolsó évszázó ünnepe, amennyiben alapos kilátás van rá, hogy a vallás és közoktatási miniszter támogatásával szeptember 1-vel polgári iskolává alakítják át.

— **Apróságok Tóth Lajosról.** Tóth Lajosról, a napokban Sümegen korán elhunyt zeneszerzőről, a nemzeti zeneiskola iskola volt tanáráról kapjuk e két kedves apróságot:

A napokban fiatalon meghalt professzor egyike volt a legaranyosabb kedélyű embereknek. Mulasztásokért soha nem korholta növendégeit, hanem egy-egy tréfás megjegyzéssel igyekezett röviden letárgyalni mindent.

A nyári vakáció után következő első órára nem jelent meg az egyik tanítványa, hanem a szobaleányt küldte el maga helyett egy rózsaszínű levélkével. Megírta a tanárjának, hogy influenzában szenved és azért nem jöhet el a tanításra.

Tóth Lajos tudta, hogy ez csak üres kifogás és ez üzentette neki a szobaleánnyal.

— Mondja meg a kisasszonynak, hogy csak jöjjön el a következő órára és ne betegeskedjék. Volt arra untig elég ideje a vakációban.

Karácsony és húsvét után rendszeren megkérdezte a növendégeitől, hogy tanultak-e valamit a szabad napokban.

Az egyikük egyszer őszintén megmondta, hogy még a kezében sem volt a kotta.

— Ejnye kedvesem — felel mosolyogva — Nem így kell azt mondani. Hanem ilyenformán: — Igenis játszottam tanár úr, de nem — zongorát.

— **A házi ipar érdekében.** A Balaton Szövetség munkakörébe vette a nép háziipari cikkeinek terjesztését is. Keltős célt szolgál vele: ki akarja szorítani az osztrák ipar cikkeiket, amelyek fürdőinket szinte elözönlök, másrészt munkát akar adni a népnek, hogy vele anyagi helyzetét emelje. A szövetség e fürdő évadban egyelőre a Balaton három legforgalmasabb fürdőjén nyitja meg árusító csarnokait. Olyan tárgyakat akar forgalomba hozni, amelyek ajándék vagy emléktárgyakul alkalmasak. A Balaton Szövetség főlkéri a közönséget, hogy ezt az üdvös mozgalmat karolja föl. Tárgyak az árak megjelölésével Óváry Ferenc dr. országgyűlési képviselőhöz Balatonalmádiba küldendők.

— **Magyar cikkek címtára.** A Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesület igazgatótanácsa, abból a célból, hogy a nagyközönség körében a hazai beszerzési források ismerete mennél nagyobb mértékben terjedjen, 20.000 példányban oly címtárt szándékozik a hazai fogyasztóközönség rendelkezésére bocsátani, melyből könnyű szerrel megtudhatja mindenki mely cikkekből és hol kaphat magyar terméket. A címtárt a m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatósága állította össze mintegy 260 oldalra terjedő kötetben nagy körültekintéssel és alaposítással, úgy, hogy ami nem valóban hazai készítmény, az emberi számítás szerint teljesen kiküszöböltetett a címtárból. Ebben fel lesz sorolva a védőtáblás kereskedők névsora és áruiknak jegyzéke is, így tehát a címtár nemcsak a nagyközönségnek, de az iparos- és kereskedő tagtársaknak is megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni. Az egyesület a címtárt a Védőegyesület minden egyes tagjának ingyen fogja megküldeni, csupán a csomagolás és szállítás költsége fejében számít fel 1—1 K-át, amely összeget július hó végéig kell a címtár ön gondjára befizetni. Minthogy a címtár kizáróan hazai cégek mezőgazdasági és ipari termékeire vonatkozó hirdetések is felvesz, még pedig mérsékelt áron, kérjük a helybeli és vidékünkön levő gyárakat, ipartelepeket, urodalmakat, fürdőigazgatóságokat, valamint védőtáblás kereskedő tagtársainkat, hogy a címtár részére hirdetéseket adni sziveskedjenek.

— **Főléledt rák.** A természetrajzból tudjuk, hogy az alsóbbrendű állatok mind szivós életűek. A gyíknak levágott farka újra nő, a béka kiszedett agyvelővel még egy hónapig él. Mostanában olvastuk amerikai és német tudóstól, hogy a halak jég között elállnak s a jég olvadásával új életre kelnek. Ilyen érdekes eset fordult elő *Klein Mór* helybeli pékmesternél. A cseléd a konyhába felhozott egy sajtar jeget. A jég közé egy szép példány rák volt belefagyva. Amint a jég a meleg konyhában lassan olvadni kezdett, azonmód visszatért az eleveenség a dermedt rákba s végre egészen életre támadt. A péklegény ugyancsak megörült a váratlan csemegének. Nyomban beletette a meleg kemencébe megsütötte s jóízűen elfogyasztotta. Az élelmezés terén még nagy hasznát vehetjük annak a fölfedezésnek, hogy egyes állatok, főképp a halak így jégbehevítve eltartathatók akként, hogy életben maradnak.

— **Megijedt az autóbiltól.** Fájér József bazi lakos kocsija csendesen haladt a Kossuth Lajos utcában. A kocsin rajta ült Fájér felesége, háta mögött jókora takaréktűzhellyel, amelyet Sümegről szállítottak haza. Eközbe feljűtik tartott egy autóbiltól egész csendes menetben. Fájér lova ettől megijedt s a kocsit a gyalogjáró szegélyének vitte. A kocsi derékban kettétört, de az asszony csodálatosan megmenekült, mert csekély lábsérülésen kívül semmi bajt sem szenvedett. Az autóbiltól gazdája 4 K-vel kárpótolta Fájert. Evvel az ügy békességesen elintéződött.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

— **Eladó kerékpár.** Egy jókarban levő Durcopp Diana kerékpár a sümegi gyógyszerárban eladó 120 K készpénzért.

— **Tanulónak** egy jó házból való fiú felvétetik Beretzky Gyula fűszerkereskedésében Sümegen.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

ÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca.

BÖHM PAL divatáru-kereskedő, vászongyári raktár.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

HERCZIG BÁLINT épület- és butorasztalos, sirkoszoru, érc- és fakoporsó dús vásztékban. Városháza-ucca 593. sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

JOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és borügynök. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos, Temekezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC süti üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Kesztelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és a cseri henger-műmalom liszteladása. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglő s.

SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SÖVÉNY JÁNOS épület- és butorasztalos. Árpád-ucca 286.

SZELE KÁLMÁN benzin motor- és cséplő-
géptulajdonos. Temető-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és
címfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az
»Arany-bárány.«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállal-
kozó. Árpád-ucca 145sz.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha
raktára; Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellár-
és üvegáru nagykereskedése.

SCZHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdo-
nos. Gabonacsere.

Eladó!!!

nagymennyiségű első osztályu
szokvány minőségű fajtiszta gyö-
keres **fásoltvány** az összes bor
és csemege fajokból; ugyszin-
tén I. osztályu **sima** és **gyöke-
res Ripária-Portalis, Rupestris-
Manticóla, és Vitis Solonis** ame-
rikai-vadvessző, valamint **hazai**
sima és gyökeres vessző.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége, **Tapolca (Zala m.)**

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Új sümegi

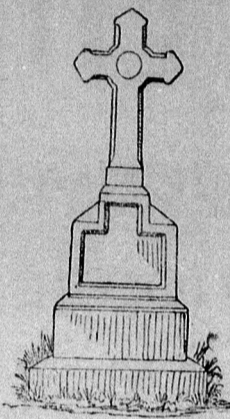
és brom képeslevelezőlapok, dús vá-
lasztékban kaphatók.

Horvát Gábor

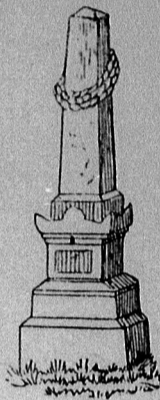
könyvkereskedésében Sümegen.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sir-
köben. Ugy mint: márvány, grá-
nit, szienit, labrador és porfirból.
Siremlékeket, uti keresztet, szent-
háromság-szobrokat, épület- és
minden egyéb e szakmába vágó
munkákat és javítást jutányos
áron elvállal és izléses kivitelben
készít.

Fogorvos Tapolcán!

Wellner Gyula veszprémi fogorvos e hó 20-tól 27-ig

Tapolcán,

az Eibesütz szállodában rendel.

Készít minden a modern fogászat körébe vágó
műveleteket.

Arany koronák, műfogak,
fogtömés stb.

Porcellán

servicek, edények, dísz-
tárgyak, mosdókészle-
tek, kávéházi és ma-
gánhasználatra, fehér
és szines kivitelben
legolcsóbban

Würzburger Jakabnál

Sümegegen, kaphatók.

Süm

K

A
viselő
ségi
olyan
szakas
lyozna
ebbe
ségi é
fontos
sági é
vitele.

A
követ
azon a
nek
mert
elmar
eleven
fejlöd

Ha
Sümege
annak
ily na
kultur
méltó
nem!

Kiá
ahogy
folyna
álland
nyugo

A

Az e
felől az
nyos h
mentén
rágok

Lapp
között,
szorong
eljön a
mellett
mindegy
aztán é
nalt vár

Tárva
itt-ott
mellett
alatt m
huzták
Remegő
mert r
vér. V
arcom
halántél
lépések

Most,
hogya
rontani,
és vért
haját le
a nyaka
Béna